

ÚJGENERÁCIÓS tankönyv

OFI

8

Földrajz munkafüzet

Megoldás

I. fejezet

HELYÜNK EURÓPÁBAN ÉS A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN

Földrajzi övezetesség Európában

2. Tényleg enyhe a mérsékelt övezet?

1. Földrajzi övezetesség Európában

Öv	Terület	Éghajlat	Vízjárás	Talaj	Elővilág	Felszín-formálás	Gazdál-kodás
Hideg mérsékelt öv	–	3	8	15	19	28	31
Valódi mérsékelt öv	óceáni	6	10	13	22	24	33
	mérsékelt szárazföldi	5	7	13	22	23	29
	szárazföldi	1	11	16	18	25	29
	szélőségesen szárazföldi	2	9	17	20	27	32
Meleg mérsékelt öv	mediterrán	4	12	14	21	26	30

2. Európa éghajlatai

a) és b)

1 – óceáni éghajlat, A	4 – tajgaéghajlat, C
2 – nedves kontinentális éghajlat, E	5 – száraz kontinentális éghajlat, F
3 – mediterrán éghajlat, B	6 – tundraéghajlat

c) Sevilla: 3, Arhangelszk: 6, Donyeck: 5, Edinburgh: 1, Turku: 4, Frankfurt: 2

3. Képövezet

a)

A – mediterrán terület	D – mérsékelt szárazföldi terület
B – hideg mérsékelt öv	E – sarkkörönél közelíti a tengeret
C – óceáni terület	F – szárazföldi terület

b)

Övezet	Öv	Terület
Hideg	E	X
Mérsékelt	B	X
	Valódi mérsékelt	C, D vagy F
		C, D vagy F
	Meleg mérsékelt	C, D vagy F

4. Kisvíz, nagyvíz, árvíz

a)

1. – C
2. – A
3. – B

b) aláhúzva: 3.

c)

1. – B
2. – C
3. – A

5. Torkolatképek

Folyó neve	Hol ered?	Hova ömlik?	Kép betűje	Torkolat típusa
Volga	Kelet-európai-síkság	Kaszpi-tenger	B	delta
Duna	Fekete-erdő	Fekete-tenger	A	delta
Rajna	(Nyugati-)Alpok	Északi-tenger	C	tölcsér

6. Szétfolyt betűk

a)

1. Temze	5. Dnyeper
2. Rajna	6. Visztula
3. Dráva	7. Dnyeszter
4. Loire	8. Guadalquivir

b)

Atlanti-óceánba	Fekete-tengerbe	Balti-tengerbe	Északi-tengerbe	másik folyóba
1., 8.	5., 7.	6.	1., 2.	3.

Európa társadalmi-gazdasági képe

3. Európa alkonya vagy új hajnala?

1. Zsúfolt és üres helyek a kontinensen

a)

Koordináta	Népsűrűség	Oka
é. sz. 68° ; k. h. 28°	alacsony	éghajlati (tundraéghajlat)
é. sz. 47° ; k. h. 8°	alacsony	domborzati (magashegység)
é. sz. 52° ; k. h. 5°	magas	történelmi (régió gazdasági központ)
é. sz. 45° ; k. h. 10°	magas	gazdasági (fejlett mezőgazdaság, iparvidék)

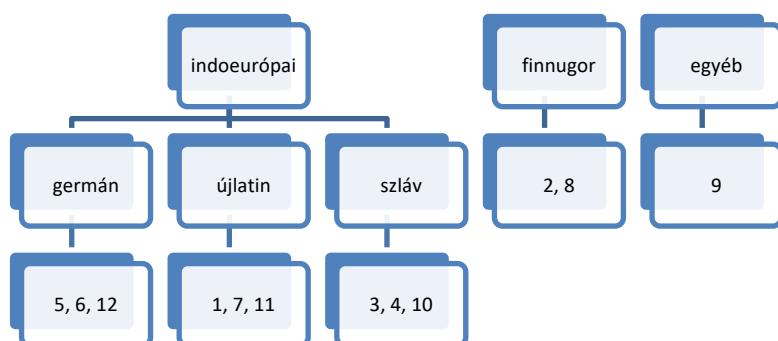
b) összekötve: 3 – Izland, 13 – Norvégia, 46 – Fehéroroszország, 127 – Albánia, 16 300 – Monaco

2. Úton Európába

- a) I, I, H, I, H, H, H, I
- b) Nem cél a diákok meggyőzése egyik vagy másik nézetről, inkább a különböző információk és vélemények rendszerezése és többszempontú megközelítésére érdemes törekedni. Pl. Az esetleges betegségek megelőzhetők, a sikeres beilleszkedés csökkenti a bűnözési hajlamot. Felhozhatók történelmi példák magyar, lengyel stb. menekültek befogadására. Kiemelhető Európa több évtizedes multikulturális jellege vagy a már Európában élő nagy számú bevándorló beilleszkedési problémái. Említhetők Európa gazdasági nehézségei, a magas munkanélküliség és a korábban működő bevándorlás-politika sikertelenségének kérdése is. Fontos, hogy a munkavállalási céllal érkező bevándorlókat és a menekülteket megkülönböztessük egymástól!

3. Nyelvrokonok az asztalnál

a)

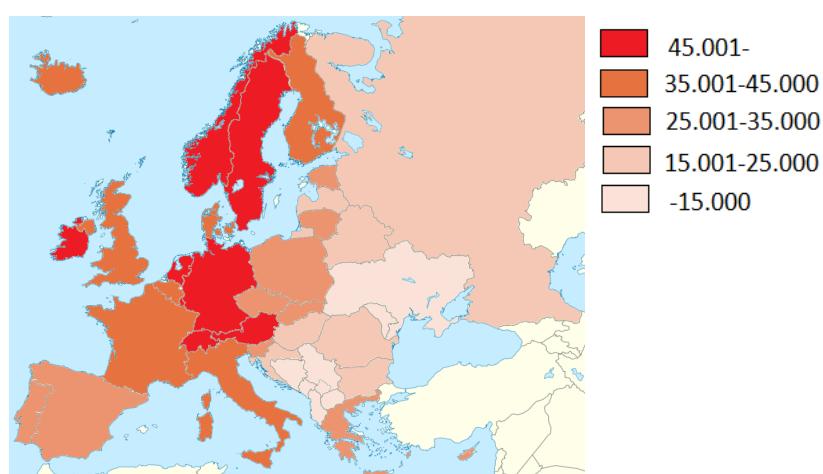
b)

Justyna (lengyel): 3, 4, 10

Luigi (olasz): 1, 7, 11

Olav (norvég): 5, 6, 12

4. Fejlettségi térkép

Az európai országok egy főre jutó GDP-je, (USD) 2013-ban

5. Hogyan működik a piacgazdaság?

a)

b) Tervgazdaság

6. Micsoda alakok!

a)

A – Csehország, B – Románia, C – Ciprus, D – Spanyolország, E – Hollandia

b)

1. C, E, A, B, D
2. D, E, A, B, C
3. E, A, B, D, C
4. B, A, E, C = D

Az Európai Unió földrajza

4. A sokféleség egysége

1. Tagsági térkép

a)-b)

- c) beszínezve: 2, 10, 12, 18, 21, 22
- d) beszínezve: 4, 5, 8, 15, 16, 17, 19, 20, 27, 28

2. Huszonnyolcan egy csapatban

- a) bekarikázva: I, N, T, E, G, R, Á, C, I, Ó
1. – I, 2. – N, 3. – T, 4. – E, 5. – G, 6. – R, 7. – Á, 8. – C, 9. – I, 10. - Ó

b) Integráció

Egységesülés.

3. Jól szervezett szervezetek

- a) Svájc, Izland, Norvégia, Liechtenstein
- b) Ciprus, Írország
- c) Vatikán
- d) Törökország, Moldova
- e) Svájc
- f) Egyesült Királyság, Bulgária, Románia, Horvátország

4. Előnyös együttműködés

- a) A munkaerő szabad áramlása, a szakképzettség kölcsönös elfogadása
- b) A tőke szabad áramlása
- c) Vámok eltörlése, személyek szabad áramlása
- d) A szolgáltatások szabad áramlása
- e) Az áruk szabad áramlása
- f) Mezőgazdasági támogatások
- g) Oktatási együttműködés
- h) Tudományos együttműködés
- i) Regionális politika
- j) Közös valuta

5. Költségvetési mérleg

Egyéni rajz.

6. Gazdasági gondok

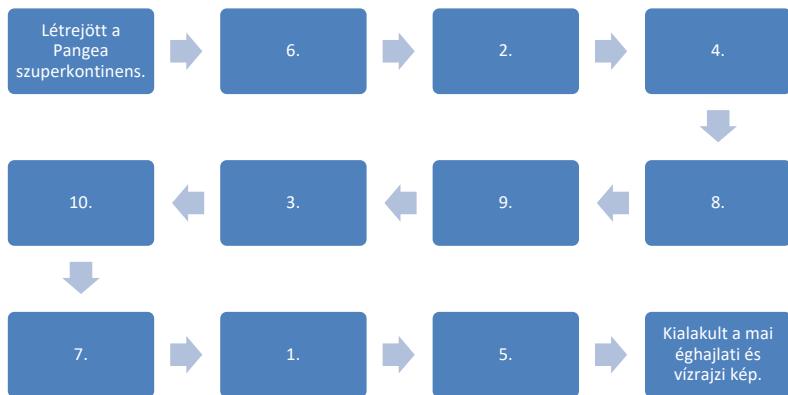
- a) Kb. kétharmad részének
- b) Mindkét országban kis mértékben csökkent.
- c) Főleg Dél-Európát.
- d) Pl.

	Munkanélküliség		
	magas	alacsony	
GDP változása	növekedés	Szlovákia, Franciaország	Ausztria, Németország
	csökkenés	Görögország, Horvátország	Hollandia, Románia

Medencejelleg a Kárpát-medencében

5. Véd vagy korlátoz a hegykoszorú?

1. Százmillió éves utazás

2. Mélyen rejtőző kincsek

3. Éghajlatunk irányítói

a)

zöld: medence peremétől való távolság

piros: Egyenlítőtől való távolság

kék: óceántól való távolság

b)

1. piros
2. kék, zöld
3. kék, zöld
4. zöld, kék
5. egyik sem

4. Jóslás vagy előrejelzés?

a)

1. Ha Mátyás napján (február 24.) fagy van, hamar kitavaszodik, ha enyhe az idő aznap, még hideg lesz a tél hátralévő része.

2. Tavasz elején (március 18-21.) pár nap alatt jelentősen emelkedik a napi középhőmérséklet.
3. Medárd napját (június 8.) csapadékos időszak követi, mert nyár elején hullik a legtöbb csapadék. Ha ilyenkor nincs eső, akkor hosszabb idejű asszállyra lehet számítani.
4. A karácsony előtt egy hónappal (november 26.) érkező lehűlés nem tart ki az ünnepig, de ha enyhe az ősz vége, akkor december végére megérkezik a hideg idő.

b)

1. Nem. Mátyás napján volt a legmelegebb, de ezt csak jelentéktelen lehűlés (2°C) követte.
2. Majdnem. Kisebb felmelegedés néhány nappal korábban következett be, a jeles napokra visszaesett a hőmérséklet, de egy hét múlva jelentős volt a felmelegedés.
3. Igen. Ugyan Medárd napján csak minimális csapadék hullott, de utána a hónap során csak 5 olyan nap volt, amikor nem esett.
4. Részben. Mindkét napon $+2^{\circ}\text{C}$ volt a napi középhőmérséklet, vagyis lehetett hajnali fagy. Viszont megfigyelhető, hogy november leghidegebb időszaka és december legmelegebb időszaka ezekhez a napokhoz kapcsolódik.

c)

Fagyosszentek (Szervák, Pongrác, Bonifác).

d) Pl.

- Ha Vízkereszt ereszt, a tél soká ki nem ereszt.
 Csurran-csöppen Vince, tele lesz a pince.
 Ha házasodnak a verebek Bálintkor, készülődhetsz a tavaszra bármikor.
 Gergely-napi szél Szent György napig él.
 Lőrinc napja, ha szép, sok a gyümölcs és ép.
 Az időt Kisasszony napja négy hétre előre szabja.
 Márton napkor, ha a lúd jégen áll, karácsonykor térdig sárban jár.

5. Rekordárvíz a Dunán

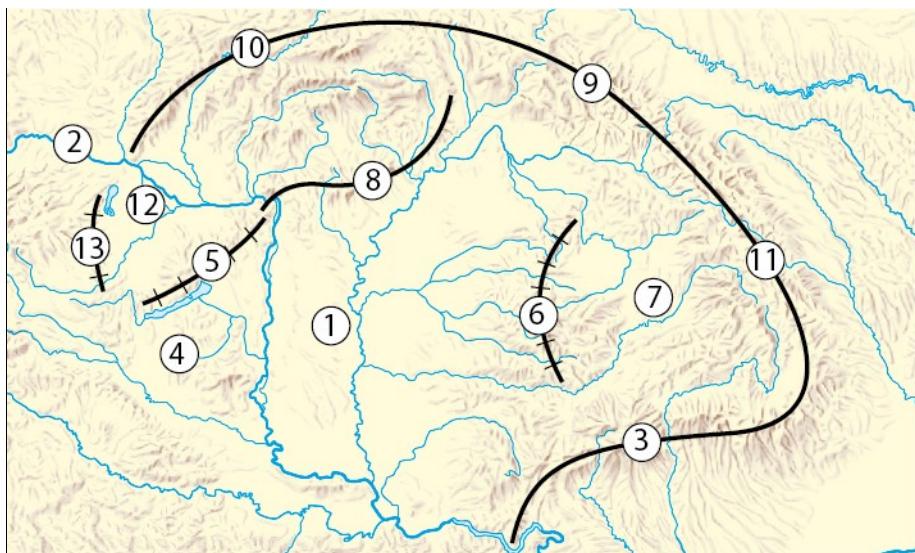
- a) június 1-jén
- b) 8 nap
- c) június 9., 891 cm
- d) 31 cm
- e) 10 nap
- f) a Nyugati- és a Keleti-Alpokban és a Német-középhegységben
- g) 317 mm
- h) kb. egy hét

A Kárpát-medencevidék nagytájai

6. Utazás a medencében és körülötte

1. Tájak mozaikja

a)

b) Aláhúzva:

barna: Déli-Kárpátok, Dunántúli-középhegység, Erdélyi-szigethegység, Északi-középhegység,

Északkeleti-Kárpátok, Északnyugati-Kárpátok, Keleti-Kárpátok

sárga: Dunántúli-dombság, Erdélyi-medence, Alpokalja

zöld: Alföld, Bécsi-medence, Kisalföld

c) Nyugati részmedence: 2., 12., 13.; középső részmedence: 1., 4., 14.; keleti részmedence: 7.

2. Hegyek, források, hágók, szorosok

	Északnyugati-Kárpátok	Északkeleti-Kárpátok	Keleti-Kárpátok	Déli-Kárpátok
Hegységek	2.	3.	1.	4.
Folyók forrása	7.	6.	5.	8.
Hágók, szorosok	10.	11.	9.	12.

3. Keresztül-kasul a medencében

a) Az E–F vonal mentén.

b)

Alföld – 3, Északi-középhegység – 2

Déli-Kárpátok – 5, Északkeleti-Kárpátok – nincs szám

Dunántúli-középhegység – , Északnyugati-Kárpátok – 1

Erdélyi-medence – nincs szám, Erdélyi-szigethegység – 4

c) Maros

4. Jéghotel a Fogarasi-havasokban

a)

Déli-Kárpátok
Moldoveanu, 2544 m
A jégkorszaki jég.
Lavinaveszély, lefagyás, hóborítás

- b) Mert a Kárpátokban nincs egész évben hóval borított terület, mert a legmagasabb csúcsai sem érik el a tartós hóhatárt.
- c) 2, 4, 1, 6, 5, 3
- d) Svédország, Norvégia, Finnország, Kanada, Svájc, Japán

5. Nevezetességek

- a) Gerlachfalvi-csúcs
- b) Szent Anna-tó
- c) A Tisza két ágának összefolyása
- d) Csorba-tó
- e) Gyilkos-tó
- f) Békás-szoros

II. fejezet – ÉLETÜNK MAGYARORSZÁGON

Az Alföld és a Kisalföld

1. Nem csak puszta a róna

1. Alföldi tájaink területének összehasonlítása

- a) tanári értékelés
- b) H, H, I, I, I

2. A tanúhegyek

a)

4.	A térségben bazaltvulkanizmus...
3.	A finom tavi üledéket...
1.	A területet tenger önti el.
5.	A hegyeket a területet egykor...
2.	A később tóvá zsugorodó...

b) Somló, Ság

c) szőlőtermesztés, borászat

3. Tájtípusok az alföldeken

Hordalékkúpok	B)
Löszvidékek	D), E)
Árterek	A), C)

4. Az Alföld tájai

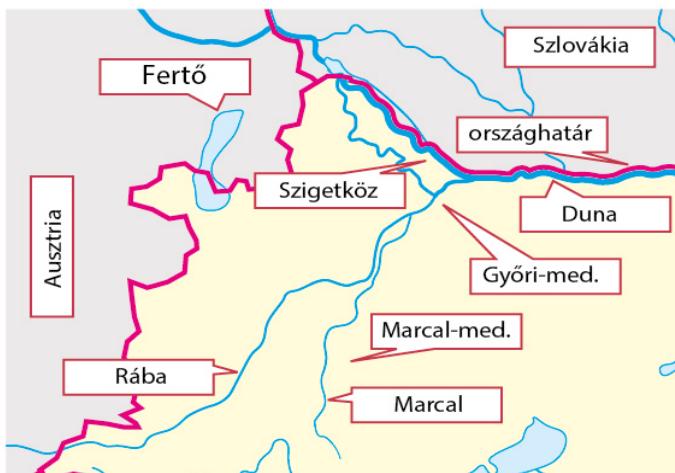
a)

- 1. Mezőföld
- 2. Maros–Körös köze
- 3. Nagykunság
- 4. Bodrogköz
- 5. Jászság
- 6. Hortobágy
- 7. Dráva menti síkság
- 8. Kiskunság
- 9. Nyírség

b)

A kialakulás módja	löszfelhalmozódás hordalékkúpon	homok áthalmozás hordalékkúpon	feltöltődés árterületen
A táj száma a térképen	1., 2., 3.	8., 9.	4., 5., 6., 7.

5. A Kisalföld tájain

A Keleti-Alpok lába és a Dunántúli-dombvidék

2. Kapocs a magashegység és a síkvidék között

1. Dombvidékeink területe

a)

	Nyugati-peremvidék		Dunántúli-dombvidék	
	km ²	%	km ²	%
Teljes terület	8 600	100	25 000	100
Magyarországi terület	7 138	83	11 350	45
Határainkon kívül lévő terület	1 462	17	13 650	55

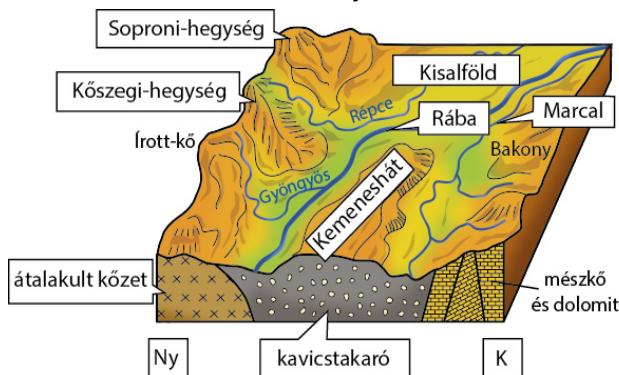
b) tanári értékelés

2. Dombvidéki tájaink

a)-b)

Baranyai-dombság – 5	Kőszegi-hegység	Kemeneshát
Soproni-hegység	Somogyi-dombság – 2	Mecsek – 4
Tolnai-dombság – 3	Villányi-hegység – 6	Zalai-dombság – 1

c) Pl. A Dunántúli-dombvidék tájai

d)

3. A Nyugati-peremvidék és a Dunántúli-dombvidék szerkezetének összehasonlítása

	Nyugati-peremvidék	Dunántúli-dombvidék
Síkságai folyók ...	X	X
A dombságok főként...		X
A szomszedságában lévő középhegységek...	X	
Dombjainak legfőbb építőanyaga a lösz.	X	X
Hegységei szigetszerűen...		X
Síkságait folyók durvább...	X	
Középeidei üledékes kőzetek...		X

4. A dombvidékek kialakulása

3. – Homok, kavics, folyami hordalék lerakódása
 4., 5. – Folyók völgymélyítő és szélesítő...
 5. – Törések mentén vetődés, völgyek és ...
1. – tengerelöntés
 4. – lösz képződése
 2. – tengeri üledékképződés: mészüledék...

5. Fogalomalkotás

- a) átalakult kőzet
- b) dombság
- c) hordalékkúp
- d) mediterrán éghajlat
- e) karsztosodás

Középhegynyidékek Magyarországon

3. Hegységek nyugatról keletre

1. Tedd sorrendbe!

a)

2. – Bakony	10. – Eperjes–Tokaji-hegység	9. – Cserehát
6. – Börzsöny	1. – Keszthelyi-hegység	3. – Velencei-hegység
8. – Bükk	7. – Mátra	5. – Visegrádi-hegység
4. – Dunazug-hegység	3. – Vértes	

b)

Bakony – 2.	Eperjes–Tokaji-hegység – 3.	Cserehát – 4.
Börzsöny – 3.	Keszthelyi-hegység – 2.	Velencei-hegység – 1.
Bükk – 2.	Mátra – 3.	Visegrádi-hegység – 3.
Dunazug-hegység – 2.	Vértes – 2.	

2. Egészítsd ki a táblázatot!

Hegység	Bakony (Balaton-felv.)	Börzsöny	Bükk
Felépítő kőzet	vörös homokkő	andezit	mészkő
Kialakulásának ideje	óidő	harmadidőszak	középidő
Egyéb jellemző	tanúhegyek, egykorú gejzírkúpok, szénsavas források	A Visegrádi-hegységtől a Dunakanyar választja el	karsztos fennsík, barlangok, fehérősziklaszirtek

3. Halmazoló

mészkő halmazba: C.
mészkő–Dunántúli-khv. metszetébe: B.
andezit halmazba: F.
andezit–Dunántúli-khv. metszetébe: (E)
bazalt–Dunántúli-khv. metszetébe: A.
Dunántúli-khv. halmazba: D.

4. Középhegységeink összehasonlítása

- a)** Dunántúli-középheggyidékhez húzni: kőzetei többségükben..., éghajlatválasztó hegység, területe kizárolag..., karsztos képződmények..., területétől délre..., jellemző talaja..., vonulatai..., építő kőzetei között...
Északi-középhegységhez húzni: a hegységeket felépítő kőzetek..., a hegységei jellemzően..., karsztos képződmények..., területén nem fordul elő, jellemző talaja..., vonulatai...
- b)** Kiszínezni: karsztos képződmények..., jellemző talaja..., vonulatai...
- c)**

	Dunántúli-középheggyidék	Északi-középhegység
idősebb	X	
nagyobb átlagmagasságú		X
nagyobb területű		X
hidegebb éghajlatú		X
erdősebb		X

5. A felszín keresztmetszete

Tanári értékelés

6. Túrázzunk a térképen!

Keszthelyi-hegység
Velencei-hegység
Eperjes–Tokaji-hegység (Zempléni-hegység), Cserehát, Aggteleki-karszt
Bakony
A legmagasabb pontjait
Mátra
Bükk
Gerecse → Budai-hegység → Pilis
Igen
Zempléni-hegység keleti peremén

Hazánk idegenforgalma

5. Sikerek tengerpart és sípályák nélkül

1. Vonzó kisvárosok

a)

1. – Kőszeg
2. – Hévíz
3. – Keszthely
4. – Tihany
5. – Balatonfüred
6. – Siófok
7. – Visegrád
8. – Szentendre
9. – Gyula
10. – Hajdúszoboszló

b) bekarikázva: 2., 9. ,10.

c) bekarikázva: 1., 3., 7., 9.

d) bekarikázva: 4., 8.

e) Balaton partja, rendezvények

2. „Hivatásos” turisták

- a)** üzleti tárgyalások, konferenciák, diplomáciai utazások, szakmai bemutatókon, kiállításokon való részvétel
- b)** Taxival közlekednek, szállodában szállnak meg, étteremben étkeznek, ajándékokat vásárolnak. Konferenciaközpontok létesítése, színvonalasabb szolgáltatásokat nyújtó szállodák és éttermek, az országról kialakult pozitív kép erősítése külföldön.

3. Szabadidő-turizmus

Sorrendben: 2., 5., 3., 4., 6., 8., 1., 7.

Veszprém: 1., 4., 5., Bükk: 6., Szigliget: 2., Siófok: 3.,
Berekfürdő: 8., Budapest: 1., 4., 5., 7., Gödöllő: 4.

4. Legyél szenzációs recepció!

összekötendők: Hortobágy – pásztor, jet-ski – Tisza-tó, néprajz – Hollókő, várak – Visegrád, (Hollókő), múzeum – Szeged, vadász – Gemenc, bicikli – Pilis

5. Külföldi diákok Magyarországról

- a)** Burak, Mikael, Guiseppe, Theis
b) Mikael
c) Mikael, Theis

- d) Guiseppe
- e) Burak, Mikael, Theis
- f) Burak, Guiseppe
- g) Burak

Hazánk népessége

6. Mi majd' tízmillióan

1. Családok összetétele

- a) Kétszülős családban (házaspár gyerekkel)
- b) 1 777 740
- c) 14,9%-a.
- d) Pl. a házasságot kötő felek gyakran hosszabb távra tervezik a kapcsolatukat, mint az élettársi kapcsolatban élők, ezért eleve több gyermeket terveznek. Élettársi kapcsolatot gyakran azok tartanak fent, akiknek már van 1 vagy 2 gyermekük egy korábbi házasságból, és többet már nem szeretnének vállalni.

2. Iskolázottság

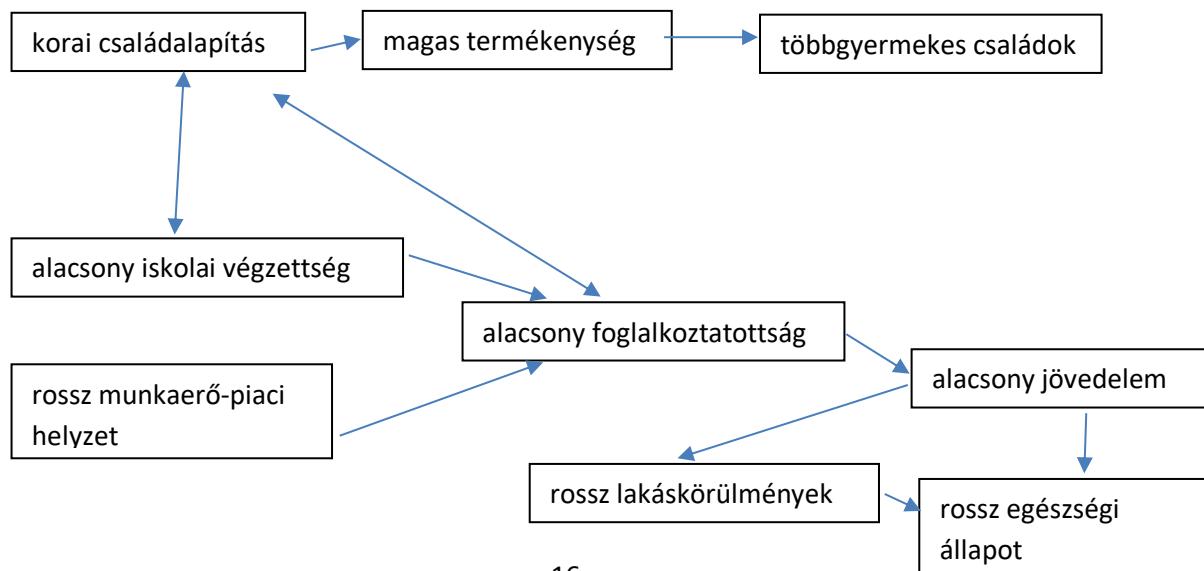
- a) Jelentősen lecsökkent.
- b) Jelentősen megnőtt.
- c) A középiskolát érettségi nélkül, szakmai oklevéllel elvégzők aránya.
- d) Betanított vagy kisegítő munkaköröket..

3. Gazdasági aktivitás

Foglalkoztatott	Munkanélküli	Nem aktív kereső	Eltartott
b) e) i)	d) f)	a) c)	g) h)

4. Társadalmi és demográfiai mutatók összefüggései

a)

- c) Az alacsony iskolai végzettségűek általában olyan munkát találnak, amiért alacsony fizetés jár. A kevés fizetésből nem tudnak megfelelően táplálkozni, és a költségesebb egészségügyi beavatkozásokra sem jut pénz, ezért romlik az egészségi állapotuk.
- d) A tanulók egyéni válaszai

5. Nemzetiségek

- a) lila – cigány, narancssárga – német, zöld - szlovák, kék - horvát, sárga – román, barna – ruszin, rózsaszín - szlovén
- b) szlovák, német, horvát
A Nyugat-Dunántúlon.
- c) Beloianiszt 1950-ben kezdték el építeni a görög polgárháború elől elmenekült görögök számára. Kb. 400-500 család telepedett le itt, közülük már sokan visszatértek Görögországba.

6. A népesség jellemzői

- a) Az elmúlt ötven évben egyre nőtt az átlagos házasodási életkor.
- b) Az újszülöttek többsége házastársi kapcsolatokból születik.
- c) A magasabb iskolai végzettségű nők általában kevesebb gyermeket szülnek életük során.
- d) A legmagasabb a termékenység az ország északkeleti részén.
- e) A nagycsaládokban legalább 3 gyermek él.
- f) A betanított munkások a foglalkoztatottaknak mintegy harmadát teszik ki.
- g) A gyes-en lévő anyukák a nem aktív keresők kategóriájába tartoznak.
- h) A nyugdíjasok nem aktív keresőnek számítanak.
- i) A magyarországi nemzetiségek a lakosság mintegy 10%-át teszik ki.
- j) A roma népesség aránya az északkeleti megyékben a legnagyobb az országban.
- k) Az utóbbi évtizedekben nagyon megnőtt azok száma, akik nem tartoznak semmilyen egyházhhoz vagy felekezethez.

Népességmozgások hazánkban

7. Fogyunk – öregszünk – vándorlunk

1. Halálozások

Oszlopdiagram tanári értékelése.

- a) Rosszindulatú daganatok, keringési-rendszeri megbetegedések
- b) Körülbelül ötvenszer
- c) 0,2%
Magyarország sokáig vezette a világ öngyilkossági listáját. Ma is az élvonalthoz tartozunk, 2012-ben a 9. volt.

2. Születéskor várható élettartam

- a) Románia, Litvánia, Lettország, Bulgária
- b) Kelet- és délkelet-európai országok
- c) Magas a dohányosok aránya, nincs elég szakképzett orvos, kevesen járnak szűrővizsgálatokra.

3. Belföldi vándorlás

- a) Pl. Dunaújvárosból, Valkóról, Budapestről, Miskolcról, Bátonyterenyéről, Székesfehérvárról és Szegedről.
A főváros és környéke, Fejér megye, Észak- és Dél-Magyarország.
- b) 7 gyerek
- c) Fiatalodott
- d) Tápiószentmiklóson nagyobb lakásuk lett és munkahelyet is könnyebben találtak a szülők.
- e) A helyi gyerekeknek nem kell utazniuk a szomszédos településekre iskolába és óvodába. Az intézmények munkahelyeket is teremtenek.

4. Népesedési kakukktojás

(Többféle helyes válasz is lehetséges, a lényeg, hogy a tanulók indokolják a válaszukat.)

- a) Aláhúzva: Oroszország
Indok: nem célországa a Magyarországról kivándorlóknak, a többi viszont igen.
- b) Aláhúzva: több szabadidő igénye
Indok: nem tartozik a fő migrációs okok közé, a többi viszont igen.
- c) Aláhúzva: Olaszország
Indok: nem tartozik azon országok közé, ahonnan nagyobb számban érkeznek bevándorlók hazánkba, de a többi igen.
- d) Aláhúzva: nő a szülőképes korú nők aránya
Indok: a gyarapodó népességű országokra jellemző, míg a többi az előrengedő társadalmakra.
- e) Aláhúzva: csecsemőhalandóság aránya
Indok: nem olvasható le a korfáról, míg a több igen.

Falvak és városok Magyarországon

8. Hogyan élünk itt?

1. A megyei jogú városok

- a) A megyei jogú városok megyei feladatakat és hatásköröket látnak el saját területükön.
- b)

2. A települések csoportosítása

a, b)

Szempont (1)	Típus (1)	Település	Szempont (2)	Típus (2)
földrajzi fekvés szerint	folyóparti	Szeged	gazdasági jelleg szerint	egyetemváros
	tóparti	Gárdony		üdülőváros
	síkvidéki	Hódmezővásárhely		agár-ipari város
	dombvidéki	Kaposvár		színházi központ
	hegyvidéki	Tatabánya		iparváros

3. Települési életképek

tanya	kisfalu	kisváros	nagyváros
I, N, O	A, B, C, I, N, O	B, C, F, K, I, G	D, E, F, G, H, J, K, M

4. Kiemelt feladatkörű városaink

a)

S	Z	E	N	T	G	O	T	T	H	Á	R	D	
		E	S	Z	T	E	R	G	O	M			
						G	Y	U	L	A			
						K	O	M	L	Ó			
							S	I	Ó	F	O	K	
					K	E	C	S	K	E	M	É	T
					F	E	R	T	Ő	D			

b) Hollókő: Nógrád megyei kis palóc falu, a Világörökség része. A falu szerkezete nem változott kialakulása óta, és a házakat is eredeti állapotukban őrizték meg. Határában áll a hollókői vár romja.

III. fejezet – GAZDASÁGI ÉLET MAGYARORSZÁGON

Budapest földrajza

2. Átalakuló világváros sokasodó gondokkal

1. 23 kerület – 203 városrész

- a) 1. – V., 2. – XIX., 3. – XXI., 4. – VII., 5. – IX., 6. – VIII., 7. – XII., 8. – IX., 9. – XXIII., 10. – VI., 11. – IV., 12. – I.
- b) 1. – XIV., 2. – XIII., 3. – III., 4. – XX., 5. – XVI., 6. – XVIII., 7. XI., 8. – II., 9. – X., 10. – XV., 11. – XVII., 12. – I. és II.

2. Változások a budapesti agglomerációban

- a) A sűrűn lakott belvárosi kerületekből elvándorolnak az emberek, a ritkábban lakott külső kerületek és a még ritkábban lakott agglomerációs gyűrű népessége viszont nő.
- b) délnyugati
Budaörs, Érd, Diósd, Halásztelek, Szigetszentmiklós, Százhalombatta
- c) Dunakeszi, Csomád, Veresegyház, Erdőkertes, Gyömrő, Maglód, Dunaharaszti, Szigetszentmiklós, Taksony, Telki, Budajenő, Biatorbágy, Szigetmonostor, Tahitótfalu stb.
- d)

19 év alattiak aránya:	Budapest	<	agglomerációs települések
20-34 évesek aránya:	Budapest	>	agglomerációs települések
35-55 évesek aránya:	Budapest	<	agglomerációs települések
55 év felettiek aránya:	Budapest	>	agglomerációs települések
Átlagéletkor:	Budapest	>	agglomerációs települések

Az agglomerációba való kököltözést a már több éve dolgozó fiatalok, középkorúak engedhetik meg maguknak. Ők gyerekeiket is magukkal viszik. Az idősebbek kevésbé hagyják el Budapestet, a fiatal felnőttek pedig többnyire a szüleikkel élnek, a tanulás miatt nem hagyják el a fővárost.

3. Belföldi vándorlás

- a) 1 – városmag, 2 – belső lakóöv, 3 – külső munkahelyöv, 4 – külső lakóöv
- b)
  - vasúti pályaudvar: 3
  - gyümölcsös: 4
  - bankszákház: 1
  - bevásárlóközpont: 3
  - ötcsillagos szálloda: 1
  - országos jelentőségű múzeum: 1, 2
  - 1970-es években épült lakótelep: 3, 4
  - 1910-es években épült bérház: 2

1830-as években épült műemlék lakóház: 1

2010-es években épült lakópark: 4

4. A főváros szerepkörei

- a) Tudományos, közlekedési, kulturális, politikai, idegenforgalmi
- b) Aláhúzva: Magyar Tudományos Akadémia, Nyugati pályaudvar, Nemzeti Színház, Parlament, Halászbástya

5. Budapest fekvése

A tanulók munkája szabadon, tanári értékeléssel.

Magyarország élelmiszer-gazdasága

3. Mi kerül az asztalra?

1. Mezőgazdaságunk természeti adottságai

Előnyös adottság	Hátrányos adottság
2, 3, 4, 6	1, 5, 7, 8

2. A földhasználat változása

- a) Az ország 2/3-a alföld, aminek nagy részét jó minőségű talaj borítja.
- b) Szántó; gyep; kert, gyümölcsös, szőlő
A mezőgazdaság visszaszorulása, utak építése, települések terjeszkedése, erdősítés erdő, művelés alól kivett terület
- c)
  - autópálya-építés → művelés alól kivett terület
  - almaültetvény telepítése → kert, gyümölcsös, szőlő
  - búzaalföld művelésének felhagyása → művelés alól kivett terület vagy gyep
  - szürkemarha-tenyésztés támogatása → gyep
  - legelő fásítása → erdő
  - lakópark építése → művelés alól kivett terület
  - felhagyott bánya helyszíni helyreállítása → erdő, gyep
  - erdővédelmi törvény elfogadása → erdő

3. Értékes termékeink

a)

Növényi eredetű	gabona és takarmány	4., 6., 10., 20.
	ipari növény	5., 11.
	zöldség-gyümölcs	7., 8., 15., 17., 19.
Állati eredetű	hús	1., 3., 9., 13., 14., 16.
	egyéb termék	2., 12., 18.

b) Nagy területen termesztk, ill. mennyiségekben termelik őket, magas az áruk

- c) Húsok, tej, napraforgó, repce, méz
- d) 1. (646 millió USD)
- e) húsipar
- f) tej
- g) hús

4. Egy tanulságos példa

1 cukorgyár működik	2008–2017
5 cukorgyár működik	2004–2008 közé, középsőként
12 cukorgyár működik	1990 előtt
a cukorgyárak külföldi tulajdonba kerülnek	1990–2004
bevezetik a hazai cukorkvótát	2004–08 közé, legkorábbra
csatlakozás az Európai Unióhoz	2004
eltörlik a cukorkvótát	2017
fellendül az izocukor-gyártás	2017 után
visszaesik a cukorrépa-termeszítés	2004–08, közé legkésőbbiként

5. Adjuk-vesszük az élelmiszert

- a) Németország
- b) Németország, Szlovákia, Lengyelország
- c) Lengyelország, Franciaország
- d) 221 milliárd forint
- e) 12 – Hazánk külkereskedelete elsősorban a vámmentes uniós piacra irányul.

6. Magyar termékek

- a) húsipar
- b) tejipar
- c) ásványvíz-palackozás
- d) fűszerfeldolgozás
- e) üdítőital-gyártás
- f) tésgyártás
- g) édesipar
- h) teagyártás

7. Növények halmaza

a)

T	É	S	Z	T	A	H	N
E	Ő	S	Z	I	L	É	Y
A	A	N	L	Á	M	J	G
D	I	Ó	A	K	A	K	G
D	R	O	Z	S	P	I	E
N	S	R	Ú	U	R	V	M
E	Z	A	B	S	Á	I	A
A	C	I	R	O	K	U	K

alma, málna, dió, árpa, búza, kukorica, rozs, zab, meggy

b)

árpa
búza
kukorica
rozs
zab

alma
málna
meggy

búza
árpa
kukorica
rozs

alma
meggy
málna

alma
málna
dió
meggy

A hazai ipar jelene és jövője

4. Kézzel és fejjel

1. A gépipar átalakulása

- a) 2001 > 2013
- b) 2001 > 2013
- c) 2001 < 2013
- d) 2001 < 2013
- e) 2001 < 2013

2. Az ipar húzóágai a térképen

a)

Járműgyártás	Elektronika	Vegyipar
1 – Szentgotthárd	5 – Zalaegerszeg	10 – Százhalombatta
2 – Győr	6 – Nagykanizsa	11 – Szolnok
3 – Esztergom	7 – Pécs	12 – Tiszaújváros
4 – Kecskemét	8 – Székesfehérvár	13 – Debrecen
	9 – Miskolc	

b)

A – Audi – a 2. szám mellé, B – Suzuki – a 3. szám mellé, C – Mercedes – a 4. szám mellé

c)

- A. MOL: kőolaj-finomítás (energiaipar), a 10. szám mellé
- B. Bunge: műtrágyagyártás, a 11. szám mellé
- C. TEVA: gyógyszergyártás, a 13. szám mellé
- D. Tiszai Vegyi Kombinát: kőolaj-finomítás, a 12. szám mellé

3. Magyar TOP 10

Ipar			Szolgáltatás	
járműgyártás	elektronika	vegyipar	energetika	egyéb
Audi Hungária Motor Kft.	GE Infrastructure CEE Holding Kft.	MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.	MVM Magyar Villamos Művek Zrt.	Magyar Telekom Távközlési Nyrt.
Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft.	Samsung Electronics Magyar Zrt.		Magyar Földgázkereskedő Zrt.	Tesco-Global Áruházat Zrt.
			MVM Partner Energiakereskedelmi Zrt.	

4. Magyar találmányok

A) golyóstoll Bíró László	B) Ford T-modell Galamb József	C) villanymozdony Kandó Kálmán	D) színes televízió Goldmark Károly
E) hologram Gábor Dénes	F) dinamó Jedlik Ányos	G) bűvös kocka Rubik Ernő	H) telefonközpont Puskás Tivadar
I) transzformátor Bláthy Ottó, Zipernowsky Károly, Déri Miksa	J) zajtalan gyufa Irinyi János	K) atombomba Szilárd Jenő, Wiegner Jenő, Teller Ede	L) helikopter Asbóth Oszkár

5. K+F ráfordítások hazánkban

- a) A rendszerváltás után gyorsan csökkentek a ráfordítások és a foglalkoztatottak aránya, majd az ezredfordulótól mindenkorától mutató lassú növekedés indult.
- b) Oktatási és tudományos szerepköre (itt vannak a legnagyobb egyetemek, kutatóintézetek).
- c) Veszprém, Hajdú-Bihar, Csongrád, Győr-Moson-Sopron megye
- d) Ahol egyetemek találhatóak, ott több a ráfordítás.
- e) Pl. az oktatás fejlesztésével, kutatóközpontok nyitásával.

Hazánk energiagazdasága

5. Hatékonyabban és zöldebben!

1. Termeljünk vagy vegyünk?

- a) A termelés hosszú távon stagnál, az import pedig növekedett.
- b) 1992–1995, <10%; 45%
- c) 1992–1995, 1998–1999, 2007–2010
- d) A rendszerváltás után a sok energiát használó nehézipari üzemek egy része bezárt.
- e) Visszaesett az energiatermelés, az import ugyanannyi maradt.
- f) A termelés tovább csökken, de a növekvő igények miatt egyre több importra van szükség.

2. Áramtermelés csúcserőművekben

a)

A fűtési szezon többnyire októbertől áprilisig tart, ilyenkor megnő az energiafelhasználás.

A májustól szeptemberig tartó időszakban jóval kevesebb energia fogy.

Télen 60-80%-kal több energiát használunk fel, mint nyáron.

b)

Délben

A munkahelyeken működnek a gépek, számítógépek, léggondcionálók, járnak a közösségi közlekedési eszközök.

Kb. 50%-kal

Otthoni világítás és közvilágítás, az elektromos eszközök bekapcsolása

A sötétedés miatt az áramfelhasználás korábban kezd nőni, illetve később kezd csökkeni.

A fűtés miatt egész nap magasabbak az értékek.

c)

kőszéntüzelésű hőerőmű, szénhidrogén-tüzelésű hőerőmű, atomerőmű,

szélerőmű, vízerőmű, geotermikus erőmű, biomassza erőmű

3. Szigeteljünk?

évi megtakarítás $350\ 000 * 0,4 = 140\ 000$

$1\ 600\ 000 / 140\ 000 = 11,4$ év

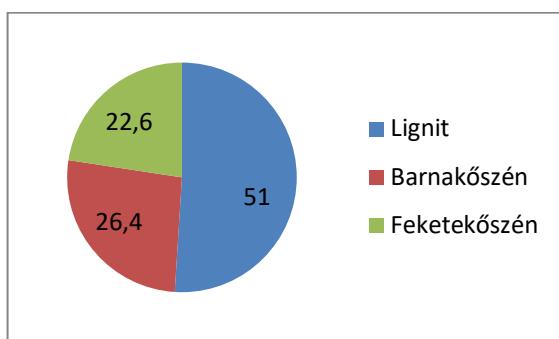
4. Meddig és mit bányászhatunk?

a)

Energiahordozó	Készletek időtartama (év)
Kőolaj	35
Földgáz	35
Barnakőszén	3116
Lignit	489

b)

Szénfajta	Arány (%)
Feketekőszén	22,6
Barnakőszén	26,4
Lignit	51,0
Kőszénkészletek összesen	100,0

A környezet és az energiatermelés szempontjából hátrány, hogy a leggyengébb minőségű lignitből van a legtöbb. Ráadásul ennek elégetése során szabadul fel a legtöbb légszenyező anyag. A költségek szempontjából előny, mert a lignitet felszínen fejtik, ami jóval olcsóbb, mint a mélyből kibányászni.

5. Hogyan változik a megújuló energia forrása?

- a) I
- b) H
- c) I
- d) I
- e) I
- f) H
- g) I

Magyarország infrastruktúrája

6. Széles sávokon

1. Hogyan szállítsalak?

- a) Közúti szállítás kamionnal. Nincs közvetlen vasúti összeköttetés, kis tömegű, de értékes.
- b) Vízi szállítás. Folyóvízi összeköttetés van, nem romlandó, nehezen mozgatható.
- c) Csővezetékes szállítás. Van kiépített vezeték, folyékony halmazállapotú anyagról van szó.
- d) Közúti szállítás teherautóval. Kis tömegű, értékes, gyorsan romló áru. Célszerű háztól-házig vinni, mert a szállítást nehezen viseli.
- e) Vasúti szállítás. Nagy tömegű, jól mozgatható, nem sérülékeny.

2. Autópályák hazánkban

a)

M1	M3	M5	M6	M7
Bicske, Mosonmagyaróvár, Tata	Füzesabony, Hatvan, Polgár	Kiskunfélegyháza, Kistelek, Örkény	Bátaszék, Dunaföldvár, Paks	Fonyód, Nagykanizsa, Velence

b)

Meglévő autópálya	Ország	Határátkelőhely
M1	Ausztria	Hegyeshalom
M15	Szlovákia	Rajka
M43	Románia	Nagylak
M5	Szerbia	Röszke
M7	Horvátország	Letenye
M71	Szlovénia	Tornyiszentmiklós

Épülő vagy tervezett	Ország	Határátkelőhely
M30	Szlovákia	Tornyosnémeti
M3	Ukrajna	Barabás
M4	Románia	Nagykereki
M6	Horvátország	Ivándárda

3. Összeköttetés a fellegek fölött

a)

Frankfurt – igen, New York – igen, Dubai – nem, Kairó – nem,
London – igen, Tokió – nem, Szingapúr – igen, Isztambul – igen

b)

1. menetrend szerinti járatokkal: 1. Egyesült Királyság, Németország, Olaszország
2. nem menetrend szerinti járatokkal: 1. Törökország, 2. Görögország, 3. Egyiptom

c)

1. Menetrend szerinti járatokkal: itt vannak a legforgalmasabb repülőterek, ezek az országok sok magyar turistát vonzanak és sok magyar dolgozik ott.
2. Nem menetrend szerinti (szerződéses) járatokkal: ezek a legnépszerűbb turisztikai célországok.

4. Hogyan érjük el az internetet?

- a)** b. 11-szeresére
- b)** 2005-ben
- c)** modem, ISDN
- d)** vezeték nélküli
- e)** kb. 2/3
- f)** laptopok, okostelefonok, tabletek

5. Az internet használata

- a)–c)** Feladatmegoldás egyénileg.

Értékvédelem Magyarországon

7. Fogják látni az unokáid?

1. Hol jártunk?

Nemzeti park neve	Fénykép betűjele	Látogatóközpont száma
1. Őrségi Nemzeti Park	F	II.
2. Fertő–Hanság Nemzeti Park	D	IV.
3. Balaton-felvidéki Nemzeti Park	E	VIII.
4. Duna–Ipoly Nemzeti Park	G	VI.
5. Duna–Dráva Nemzeti Park	I	X.
6. Kiskunsági Nemzeti Park	B	V.
7. Körös–Maros Nemzeti Park	J	VII.
8. Hortobágyi Nemzeti Park	A	IX.
9. Bükk Nemzeti Park	H	I.
10. Aggteleki Nemzeti Park	C	III.

2. Magyarországi világörökségek

- a) Hollókő, 2
- b) Pannonhalma, 4
- c) Tokaj-Hegyalja, 8
- d) Pécs, 6
- e) Budapest, 1
- f) Hortobágy, 5
- g) Aggteleki-karszt, 3
- h) Fertő, 7

3. Hungarikumok

a)

1.			I	L	C	S	I	
2.		S	Z	I	K	V	Í	Z
3.	K	O	L	B	Á	S	Z	
4.			H	A	L	A	S	
5.	K	E	R	Á	M	I	A	
6.	P	U	S	K	Á	S		
7.			Í	J	Á	S	Z	A
					T			

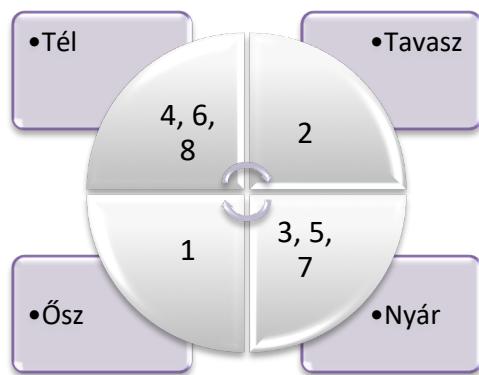
Megfejtés: libamáj

Fontos exportcikk, főleg Franciaországba szállítjuk.

- c) Pl. hagyományos magyar állatfajták, borok, kürtöskalács, gombfoci, magyar szinkron, népi kopjafák és fejfák, fornelli stb.

4. Népszokások időrendje

a)

b) Húsvét

- c) Tűzcsőválás. Szent Iván éjjelén, a nyári napforduló után tartották
- d)

gyümölctermesztés: kapásbál
állattenyésztés: tollfosztás
gabonatermesztés: kepebál

5. Néprajzi tájak héten túl

a) Bekarikázva: P-A-L-Ó-C

b) Palóc

Az Északi-középhegység és a Felvidék területén.

Az „a” hang helyett inkább „á”-szerű hangot ejtenek.

6. Lakóhelyem néprajzi jellemzői

Pl. Településem népviselete a környező palóc falvak ruházatával rokon, amit a betelepedett német népcsoportok alakítottak át (egyszerűbb, praktikusabb ruhák). A nők több szoknyát, pruszlikot vagy blúzt hordtak, a fejkendő elárulta viselője korát, családi állapotát. A férfiak nadrágot, inget, mellényt viseltek. Ünnepekkor színesebb, díszesebb ruhákba öltöztek és csizmát húztak.

Népszokásaink közé tartozik a farsangi maskarázás és a húsvét előtti kiszehajtás, melyet egy fiúnak és egy lánynak öltöztetett szalmabábbal végeztek. A helyi babonák szerint a kastély kertjében éjszaka egy anyakoca jár 12 malacával, akire ráfúj, az nyomban meghal.

IV. fejezet – A SZOMSZÉD ORSZÁGOK ÉS KÖZÉP-EURÓPA

Ausztria és Szlovénia földrajza

1. Kis alpesi szomszédaink

1. Az alpesi országok domborzata

a) A) Duna, B) Mura, C) Dráva, D) Száva, E) Rába, a) Fertő tó

b)

(Alpok berajzolása helyesen, tanári ellenőrzés)

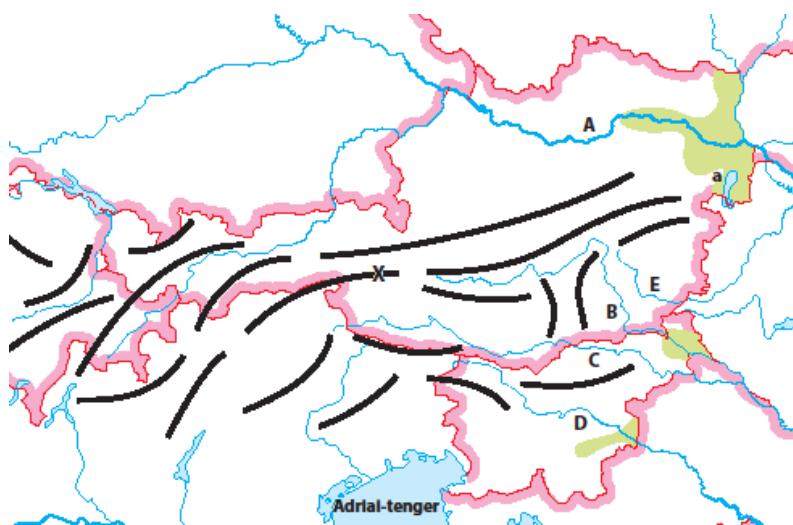
gyűrthegegység

Eurázsiai-hegységrendszer

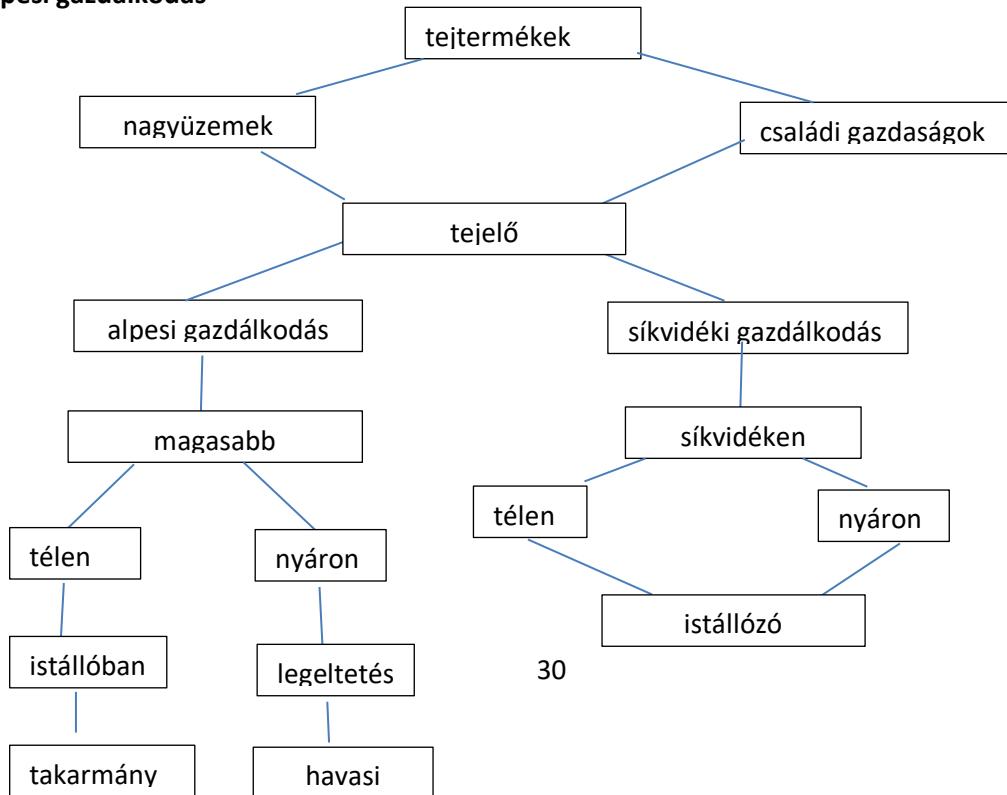
Grossglockner, 3798 m

c) Adriai-tenger (helyes jelölés, tanári ellenőrzés)

d) Ausztria és Szlovénia síkvidékeinek zöldre színezése (tanári ellenőrzés)

2. Alpesi gazdálkodás

3. Magyar foglalkoztatottak Ausztriában

a) Nyáron a turizmus, a mezőgazdaság és az építőipar igénye, télen a síturizmus miatt ugrik meg a magyar foglalkoztatottak száma Ausztriában.

b) Csökken

c)

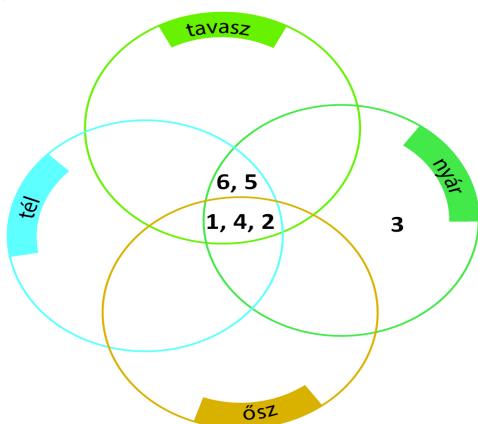
Mellette szól	Ellene szól
<ul style="list-style-type: none"> - magasabb fizetés - magasabb szociális juttatások - nyelvtanulási lehetőség - megismerkedés egy másik ország kultúrájával 	<ul style="list-style-type: none"> - sokáig kell távol lenni a családtól vagy sokat kell ingázni naponta - magas a kinti lakhatás vagy az ingázás költsége - nem magyar a munkavégzés nyelve

4. Idegenforgalom Ausztriában és Szlovéniában

a)

Helye	Nevezetesség	Miért érdekes, fontos?
1. é. sz. 45,3°; k. h. 13,4°	Koper	Szlovénia legnagyobb kikötővárosa
2. é. sz. 47,1°; k. h. 11,2°	Innsbruck	Tiroli város az Inn partján
3. é. sz. 46,6°; k. h. 14,2°	Wörthi-tó	Dél-ausztriai fürdő-, zarándokhely, üdülőközpont
4. é. sz. 45,7°; k. h. 14,2°	Ljubljana	Szlovénia fővárosa
5. é. sz. 47,4°; k. h. 15,9°	Melk	Középkori bencés apátsága van
6. é. sz. 46,4°; k. h. 14,1°	Grossglockner	Ausztria legmagasabb pontja, magashegyi eljegesedés

b)

c) kb. 375 km, Ljubljana

5. Jelentős városok

- a) Bécs
- b) Maribor
- c) Koper
- d) Ljubljana
- e) Salzburg
- f) Graz

Horvátország és Szerbia földrajza

2. Testvérnépek déli határunkon

1. Horvátország és Szerbia domborzati adottságai és éghajlata

- a) Bejelölés a térképvázlatba: Adriai-tenger
- b) Bejelölés a térképvázlatba: Dinári-hegység
jellemzően mészkő
pl. barlang, karsztforrás, víznyelő, polje
- c) Bejelölés a térképvázlatba: Isztriai-félsziget
- d) A. mediterrán, B. nedves kontinentális, C. száraz kontinentális
- e) éghajlatválasztó hegység

f)

2. Horvátország és Szerbia gazdasága

Horvátország: c), d), e); Szerbia: a), b)

3. Szerbia és Magyarország együttműködése

- a) $350-184=166$ km
- b) 33,3%
- c) Duna
- d) Megélénkülhetnek a kereskedelmi kapcsolatok és az idegenforgalom is.
- e) A beruházással könnyebben jutnának el a kínai áruk Nyugat-Európába is.
- f) Szerbia csatlakozása után a szerb-magyar határ az Európai Unió belső határává válik, és könnyebb lesz a határátlépés.

4. Tengerparti városok

a) Zadar	e) Pula
b) Dubrovnik	f) Šibenik
c) Split	g) Trogir
d) Rijeka	
- sorrend: Pula, Rijeka, Zadar, Šibenik, Trogir, Split, Dubrovnik

Románia földrajza

3. A Balkán kapujában

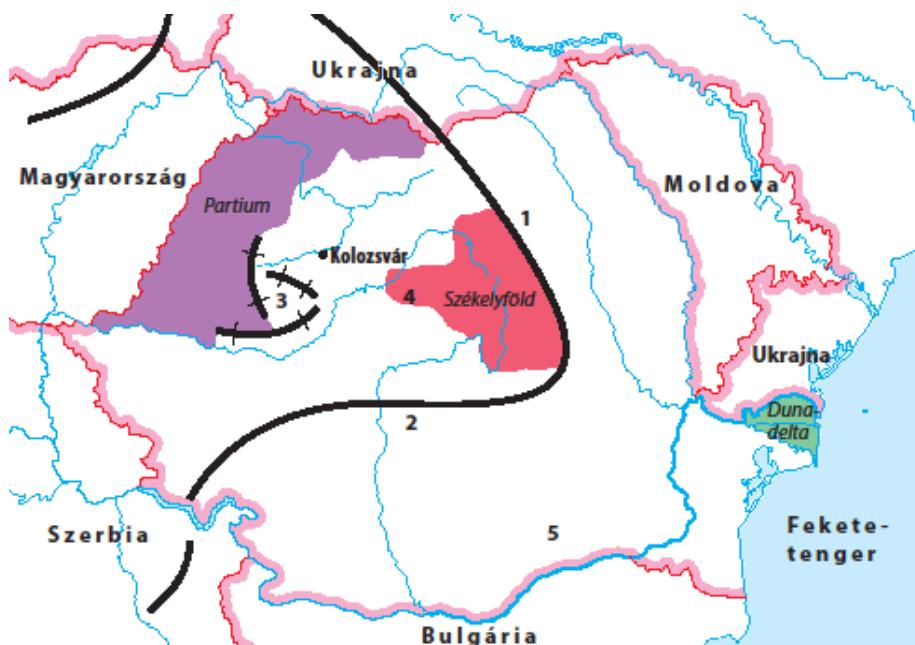
1. Románia természeti adottságai

a)

1. Keleti-Kárpátok – Gyűrődéssel keletkezett, vonulatai között található a Gyilkos- és a Szent Anna-tó
2. Déli-Kárpátok – A Kárpátok legnagyobb átlagmagasságú hegysége, amit a magashegységi jég formált
3. Erdélyi-középhegység – Változatos felépítésű és ásványkincsekben gazdag középhegység
4. Erdélyi-medence – Dombvidéki jellegű táj a Kárpátok és az Erdélyi-középhegység közé zárva
5. Románalföld – Folyók által feltöltött síkság

b) Satírozást lásd a térképvázlaton.

c)

2. Országrészek

Bekarikázva (megfejtés): KOLOZSVÁR

3. Románia népessége

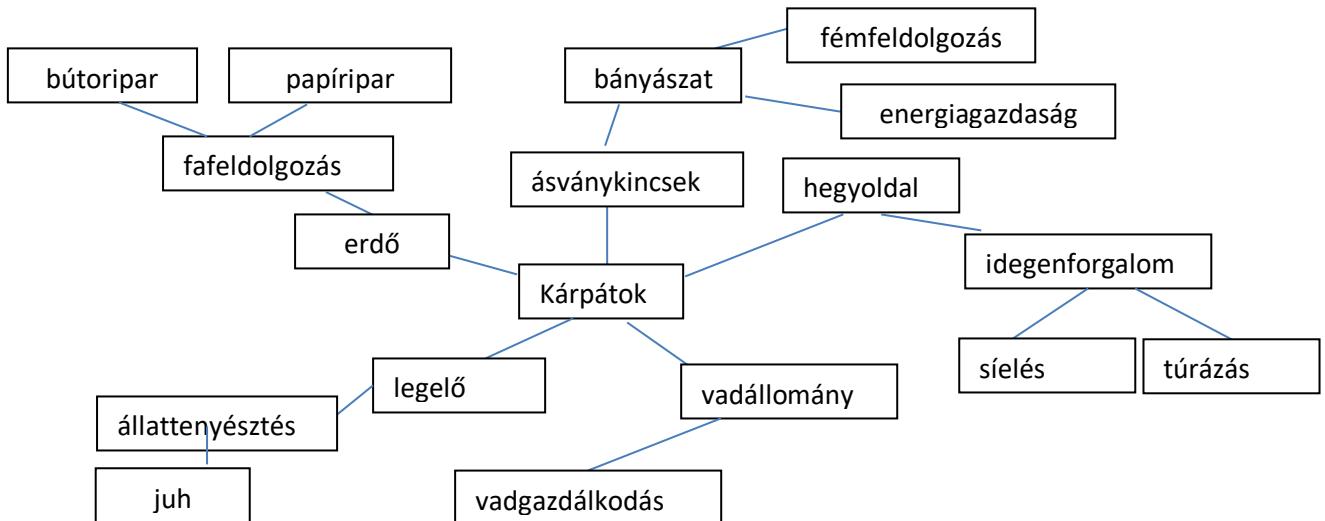
a)

- 0–14 év: összesen kb. 3 150 000 fő = kb. 15,78%
15–64 év: összesen kb. 13 663 000 = kb. 68%
65 évesnél idősebb: összesen kb. 3 187 000 = kb. 15,9%
Kb. 910 000 80 év fölötti ember él Romániában.

b) Elsődleges ok, hogy csökken azok száma, akik családalapítás korba érnek, de a kivándorlás is erősen befolyásolja.

c) A magyar és a német nemzetiségek nagy arányban költöztek az anyaországukba.

4. Kincses Kárpátok

5. Energiagazdaság

A nem megújuló energiaforrások közül tekintélyes mennyiségű kőolajjal és földgázzal rendelkezik Erdélyben és a Havasalföldön. Erdélyben kőszén és lignit is van. A hegyekből lezúduló folyókon vízerőműveket építettek, a Havasalföld keleti részén hatalmas szélerőmű-parkot építettek.

6. Városok

Kolozsvár – Erdély fővárosa.

Marosvásárhely – Az erdélyi kőolajbányászat központja

Nagyvárad – Erdély nyugati kapuja a magyar határ mentén

Brassó – Közlekedési csomópont a Déli-Kárpátok északi lábánál

Pitești – A Dacia autógyár székhelye

Ploiești – A román kőolaj-feldolgozás központja

Bukarest – Főváros

Konstanca – A legnagyobb tengeri kikötő

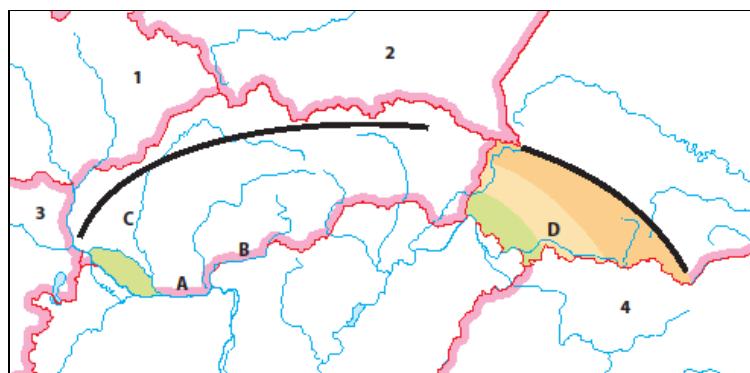
Galați – Duna parti iparváros a Havasalföld és Moldva találkozásánál

Ukrajna és Szlovákia földrajza

4. Kárpátokon innen és túl

1. A Kárpátok északi részén

a)

	Szlovákiában	Ukrajnában
A vonulat neve	Északnyugati-Kárpátok	Északkeleti-Kárpátok
Csapásirány	nyugat–kelet	északnyugat–délkelet
Fő kőzetei	mélyiségi magmás és átala-kult kőzetek (gránit, kristályos palák), vulkáni kőzetek	üledékes és vulkáni kőzetek
Legmagasabb pontja	Gerlachfalvi-csúcs (2655 m)	Hoverla (2061)

- b)** A) Duna, B) Ipoly, C) Vág, D) Tisza 1) Csehország, 2) Lengyelország, 3) Ausztria, 4) Románia
c) Országok jelölése a térképen

2. Ukrajna népessége

- a)** A férfiaké
 Ukrainában: 71 év, Magyarországon: 75,5 év
- b)** Ukrainában: 84%, Magyarországon: 87,4%.
- c)**
 503 657 főnek a 8,4%-e 4230 fő
 89 524 főnek a 4,9%-e 438 fő
 Ukrainában 3792-vel több csecsemő halt meg 2013-ban.
- d)**
 környezeti tényezők: 5., 8., 11.
 társadalmi tényezők: 1., 2., 3., 6., 7., 9., 10.,
 gazdasági tényezők: 4., 7., 9.

3. Ukrajna nemzetiségei

- a)** A jelmagyarázat színeihez felülről lefelé: orosz, orosz és krími tatár, román, magyar
- b)** Az első diagram teljes Ukrajnáé, a második a Krím félszigeté.
 Jelmagyarázat: kék – orosz, sárga – ukrán, narancssárga – krími tatár, szürkés: egyéb
- c)** A helyes mondatok:
1. Kárpátalján a magyar népesség kisebbséget alkot.
  2. Az orosz és az ukrán nyelv erősen hasonlít egymáshoz.
  3. Az Ukrainában élő magyarok egyik legfontosabb központja Beregszász.
  4. A Krím-félszigeten a tatárok alkotják a lakosság több mint tizedét.
  5. Ukrainában a magyar nemzetiségűek a lakosság kevesebb, mint 1%-át teszik ki.

4. Az autógyártás világbajnoka Szlovákia

- a)** Az autógyárák anyacégei és a felvételi piac egy része is Szlovákiától nyugatra található, így a közlekedési útvonal rövidítése miatt volt célszerű a gyárak nyugat-szlovákiai letelepítése.
- b)** Kassa jelölése a térképen

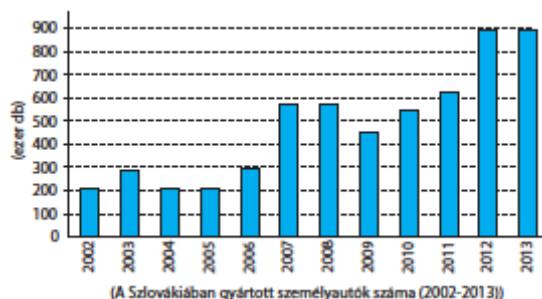

c) diagram elkészítése (tanári ellenőrzés)

$895\ 000 - 210\ 000 = 685\ 000$ darabbal gyártottak többet.

$895\ 000 - 625\ 000 = 270\ 000$ darabbal nőtt a termelés, ami 43%-os növekedés.

Valószínűleg a 2008-ban kezdődött világszintű gazdasági visszaesés.

5. Ukrajna gazdasága

a) Dnyepropetrovszk, Krivij Rih, Odessa, Donyeck

azért, mert tengerparton fekszik a többi pedig a tengertől távol

b) feketekőszén, gyémánt, vasérc, kőolaj

azért, mert nem bányászható Ukránában a többi pedig bányászható

c) búza, kukorica, napraforgó, banán, rozs

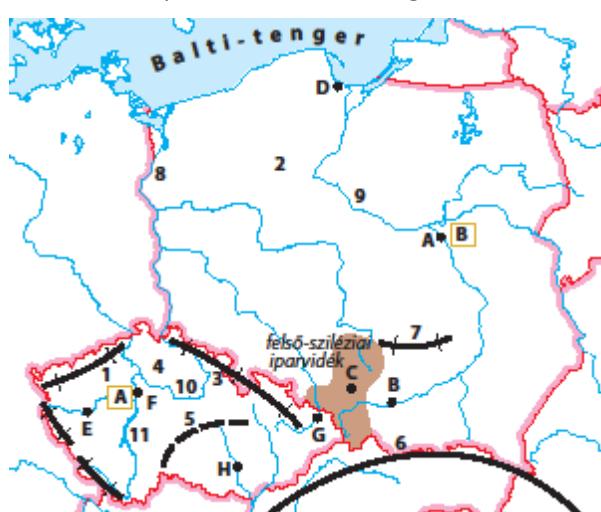
azért, mert nem terem meg Ukránában a többi pedig megterem

Csehország és Lengyelország földrajza

5. Kelet és nyugat között

1. A Kárpátok északi részén

a) Beírni a térképvázlatba a Balti-tengert.

b)

1. Érchegyég, 2. Lengyel-alföld, 3. Szudéták, 4. Cseh-medence, 5. Cseh-Morva-dombság, 6. Északnyugati-Kárpátok, 7. Lengyel-középhegység, 8. Odera, 9. Visztula, 10. Elba, 11. Moldva

c)

Alföld	Dombság	Rögösödött hegység	Gyűrthegeység
2.	4., 5.	1., 3., 7.	6.

- d) A) Varsó, B) Krakkó, C) Katowice, D) Gdańsk, E) Plzeň, F) Prága, G) Ostrava, H) Brno
- e) A Felső-sziléziai iparvidéket bejelölni (tanári ellenőrzés).
- f) Az A betűt írni Prága mellé a négyzetbe, a B betűt Varsóhoz.

2. Melyik a jobb gazdaság?

- a) Lengyelországban a 21. század kezdete óta nagyobb mértékben emelkedett az egy főre eső GDP, de még alacsonyabb a csehországi átlagnál.
- b) 66%-át, 10%-kal nőtt
- c) Az időszak alatt a legmagasabb és legalacsonyabb értékek közelítettek egymáshoz. A legmagasabb értékeknél csökkenés vagy stagnálás volt jellemző, az alacsonyabb értékek pedig inkább növekedtek.

3. A mezőgazdaság jellemzői

Lengyelország: 1., 5., 6.; Csehország: 2., 3.; metszet: 4.

4. A cseh ipar

Alapanyag	Helyszín	Termék
kaolin	Karlovy Vary	porcelán
grafit	Érchezegység	ceruza
komló	Plzeň	sör
barnakőszén	Érchezegység	villamos energia

5. Turistalátványosságok

Wieliczka sóbánya: é.sz. 50°; k.h. 20°, Kujawski Jura Park: é.sz. 53°; k.h. 18,2°,
Karlštejn vára: é.sz. 50°; k.h. 14,2°

6. Sűrűn lakott országrészek

- a) A sűrűn lakottak: Lengyelország déli része, Morvaország és a Szudéták mente
A ritkán lakottak: Lengyelország északkeleti része, Csehország délnyugati része
- b) A legiparosodottabb területeken jellemzően magasabb a népsűrűség, mint az átlag (Érchezegység és Szilézia).

7. Beszélgetés a sörözőben

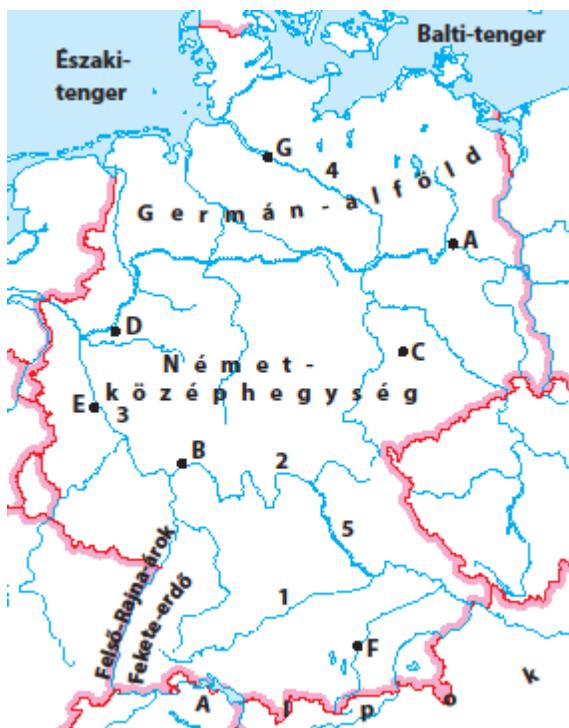
- a) Pl. a katowicei munkanélküli (egykori bányász): Nyisson gyárat Felső-Sziléziában, hiszen ott a bányabezárások miatt sokan keresnek munkát, és több autógyár is letelepült a térségen, akiknek be tudna szállítani.
- b) A plzeňi autószerelő: Nyisson gyárat Plzeňben, mert ott nagy hagyományai vannak az autógyártásnak és az elektronikának is, ezért sok szakértelemmel rendelkező munkaerőt tud alkalmazni.
- c) A teplicei szállítmányozó: Nyisson gyárat a német határ közelében, mert akkor közelebb lesz a német autógyárakhoz, amiknek a beszállítója lehet.

Németország földrajza

6–7. Közép-Európa óriása

1. Németország a térképen

- a) 1. Duna, 2. Majna, 3. Rajna, 4. Elba, 5. Duna–Majna–Rajna vízi út
- b)–d) Jelölés a térképvázlatban

2. A nehézipar legendás központja

- a) Lippe, Emscher, Ruhr
- b) A nehézipar maradványai mellett jelentős szerepe van a gépiparnak, a vegyiparnak, az eletromosiparnak és a szolgáltatásoknak is.
Nem. Még mindig működik több bánya is az iparvidéken.
- c) A bányászat során lepusztult természeti környezetet helyre kellett állítani: a meddőhányókat eltüntetni, a szennyezett talajt kicserélni, a területet újra beültetni növényekkel, a vizeket megmosolyogni. A szabadidőpark létesítményeit felépíteni, a szükséges infrastruktúrát kiépíteni.

3. A német autógyártás

AUDI: Ingolstadt
BMW: München
Porsche: Stuttgart
Opel: Rüsselsheim
Mercedes: Stuttgart
Magyarországon is gyártják: Mercedes, Opel, Audi

4. Német nagyvárosok

M	Ü	N	C	H	E	N					
		F	R	A	N	K	F	U	R	T	
D	O	R	T	M	U	N	D				
				B	O	N	N				
		S	T	U	T	T	G	A	R	T	
		B	E	R	L	I	N				
				G							

5. Fogalmak

- kultúrtáj: a természeti környezet átalakulásával jött létre az emberi tevékenység hatására.
- kombinált szállítás: a különböző szállítási módok (vasúti, közúti, vízi) ötvözése, elsősorban a környezetvédelem érdekében.
- ipari szerkezetváltás: az iparon belül az ágak aránya egymáshoz képest megváltozik, a nehézipar háttérbe szorul és a modernebb iparágak előtérbe kerülnek.

Zöld, sárga és barna

8. Tipikus tájak Közép-Európában

1. Hegységek

Áthúzni pirossal és javítani:

- szerkezeti rajzok → fel kell cserélni azokat
- Pacifikus-hegységrendszer → Eurázsiai-hegységrendszer
- felszínforma tömbszelvények → fel kell cserélni azokat
- középhegységeknél a jég → folyók
- Kárpátok → pl. Német-középhegység
- kőolaj → kőszén
- élelmiszeripar → fa-, bútor-, papíripar, bányászat

2. Síkvidékek

Miért az állattenyésztés... – D.

Miért vezető élelmiszeripari ág... – C.

Miért a juh és a kecske... – G.

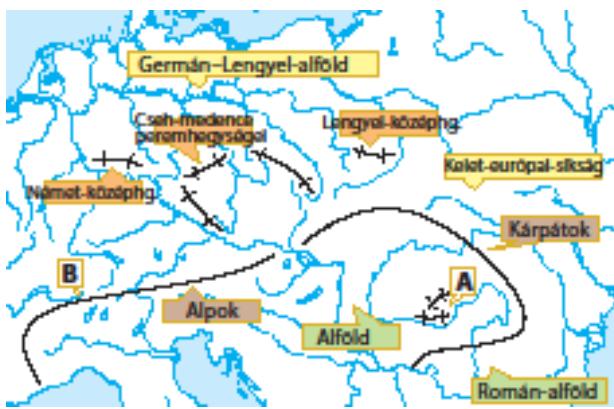
Miért nem tökéletes síkságok... – H.

Miért az alföldeken jellemző... – F.

Miért nem alakultak ki... – A.

3. Tájak Közép-Európában

- Földrajzi nevek beírása a térképvázlatba.
- Kiszínezni a szövegdobozokat.
- Lekopott rövidvidék
- Gyűrt hegyvonulat (hágó)

4. Tájak

- a) Kombinált szállítási mód: olyan szállítás, ahol a különböző szállítási eszközök között egyszerű átrakodást biztosítanak, pl. a Ro-La („gördülő országút”) kamionokat szállít vasúton, a Ro-Ro („gördülés ki-be”) pedig kamionokat komphajón.
- b) Az áruk szabad áramlása: az áruk országhatárokon ellenőrzés nélküli kereskedelmi forgalma.
- c) Zajszennyezés: a zajterhelési határértéknél (65 decibel) nagyobb mértékű zaj.
- d) Tranzitforgalom: egy ország területén átmenő forgalom (nemzetközi forgalom).

V. fejezet – TÁVOLABBI EURÓPAI TÉRSÉGEK

Észak-Európa földrajza

2. Az északi fejlődési modell

1. Kakukktojás

a) Európai uniós tagság

Kakukktojás: Norvégia

Indoklás: a többi állam tagja az Európai Uniónak, de Norvégia nem

b) Nyelvcsalád

Kakukktojás: Finnország

Indoklás: A finn nyelv a finnugor nyelvcsaládba tartozik, míg a többi az indoeurópaiba

c) Domborzat

Kakukktojás: Dánia

Indoklás: területe síkvidék, míg a többi állam területén jellemzőek a hegységek

d) Államforma

Kakukktojás: Finnország

Indoklás: köztársaság, míg a többi állam alkotmányos monarchia

2. Rénszarvas-invázió

a) Az Északi sarkkörtől északra található.

b) A magashegység miatt van szükség alagútra.

c) Behúzódtak a meleg elől.

d) A rénszarvastenyésztés északabbra fog húzódni, területe csökken, amivel az állatállomány is csökkenni fog.

3. Térképes feladat

a)–c) Bejelölés a térképvázlatba

d) A. óceáni éghajlat, B. tundraéghajlat, C. nedves kontinentális éghajlat, D. tajgaéghajlat

4. Városok

- a) LOSO – Oslo – ország: Norvégia
- b) NÁPAKEPHOG – Koppenhága – ország: Dánia
- c) OSTCHMOLK – Stockholm – ország: Svédország
- d) LÖMMA – Malmö – ország: Svédország
- e) KISHINEL – Helsinki – ország: Finnország
- f) EGRTOGBÖ – Göteborg – ország: Svédország
- g) GEBERN – Bergen – ország: Norvégia

Bekarikázni: Oslo, Koppenhága, Stockholm, Helsinki

5. Kiegyenlítetlen népsűrűség

- a) A népsűrűség a tengerpartok melletti sávban és a síkvidékeken, ezen kívül a déli országrészeken a legmagasabb.
- b) Legmagasabb: Dánia: 130 fő/km²
Oka: kis terület, nagy népességszám, kedvező mezőgazdasági feltételek
Legalacsonyabb: Izland: 3 fő/km²
Oka: igen kicsi népességszám és kedvezőtlen éghajlati és felszíni adottságok miatt.

6. Ipar és szolgáltatások

- A. Összeszerelhető bútorok, lakásfelszerelés
  - B. Mobiltelefon- és internet-szolgáltatás
  - C. Személyautók, teherautók, autóbuszok, munkagépek, tengerészeti meghajtási rendszerek
  - D. Férfi, női és gyermekruházat
- Országok balról jobbra: Svédország, Norvégia, Svédország, Svédország

Dél-Európa gazdasága

4. Munka és pihenés a Mediterráneumban

1. Térképes feladat

- a) A) Alpok, B) Appenninek, C) Alpok, D) Balkán-hegység, a) Pó, b) Ebro

b)

2. Idegenforgalom

- a) kb. 2800 km
- b) 1. Olaszország, 2. Olaszország, 3. Tunézia, 4. Spanyolország, 5. Franciaország

c) Például:

1. Velence – Olaszország
2. Dubrovnik – Horvátország
3. Athén – Görögország
4. Kréta szigete – Görögország
5. Bari – Olaszország

d) Tanári értékelés szerint

3. Gazdasági mutatók

- a) A GDP/fő szempontjából a dél-európai országok az EU középmezőnyében állnak. Mindegyik elmarad a nyugat-európai országuktól.
- b) 2014-ben Görögországban volt a legmagasabb a munkanélküliség az egész Európai Unióban, utána Spanyolország következett. A többi dél-európai országban is az átlagon felüli munkanélküliség jellemző.
- c) A GDP-hez képest az államadósság szintén Görögországban volt a legmagasabb, de a többi dél-európai ország értékei is hasonlóak.

4. Hibajavítás

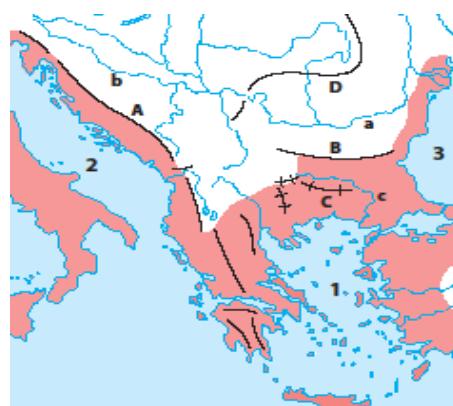
- a) A mediterrán éghajlatú területek természetes növényzete a *keménylombú erdő* (*másodlagos növényzete a macchia*).
- b) Spanyolország középsővidékein kevesebb csapadék hullik, mint az atlanti partvidéken.
- c) Olaszország fő gabonatermő körzete az ország északi része (*a Pó alföldje*).
- d) A dél-európai országok *nem tartoznak* a kontinens vezető gazdasági hatalmai közé.
- e) Spanyolországba jelentős mennyiségű bevándorló érkezik, *emellett* a spanyol lakosok kivándorlása *is* jellemző.
- f) Görögország égei-tengeri szigetei *nagy szerepet játszanak* az idegenforgalomban.
- g) Olaszország ipari központja *Genova* és környéke.
- h) Róma egyik leghíresebb nevezetessége a Colosseum./Velence egyik leghíresebb nevezetessége a *Szent Márk-templom*.
- i) Görögország *tagja* az eurózónának.
- j) A *Pireneusok* lábainál él a baszk kisebbség.

A Balkán-félsziget földrajza

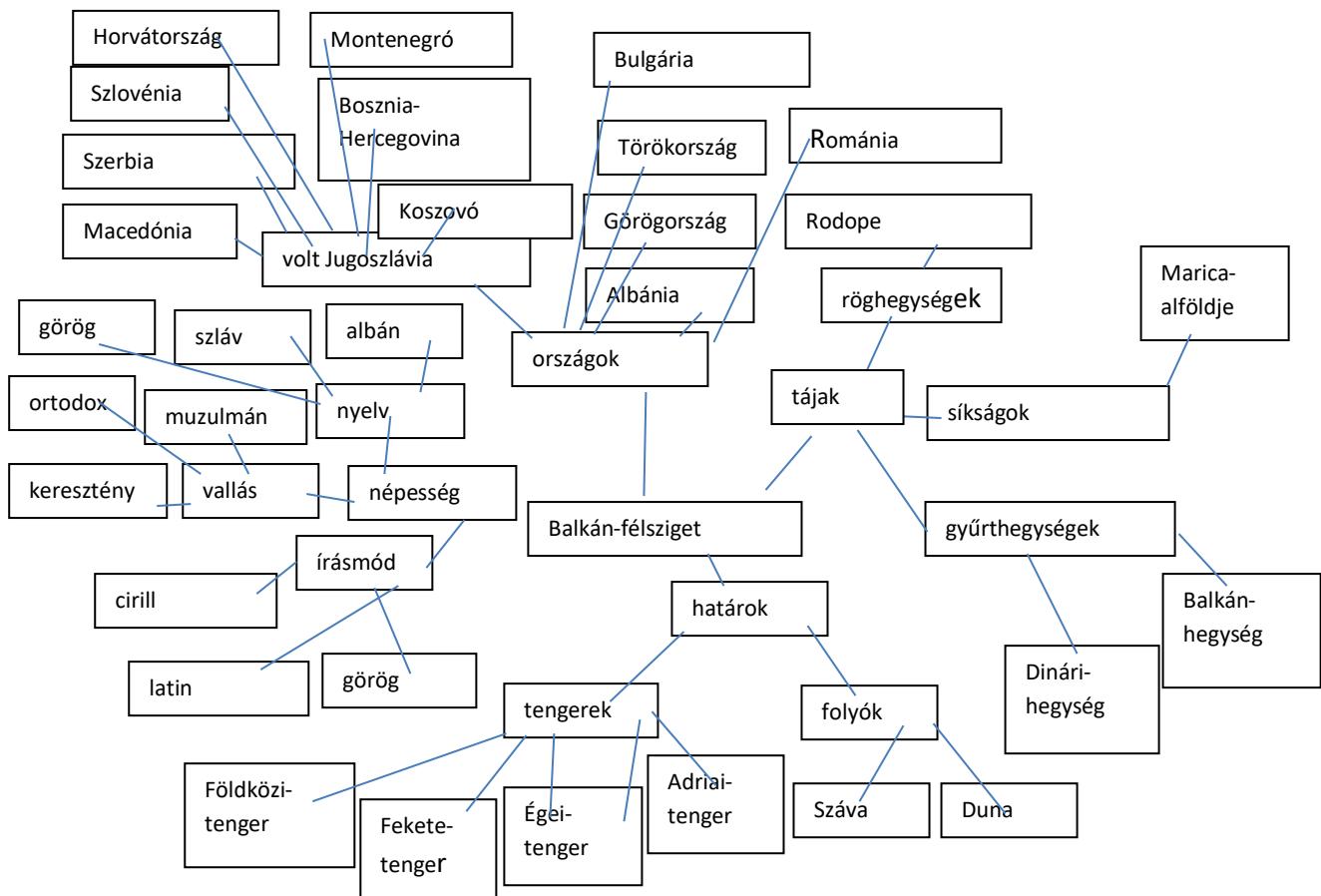
5. Balkáni mozaikok

1. Térképes feladat

- a) A. Dinári-hegység, B. Balkán-hegység,
C. Rodope, D. Kárpátok,
a. Duna, b. Száva, c. Marica
- b)–c) Jelölések a térképvázlatban

2. Gondolattérkép a Balkánról

3. Út az Európai Unió felé

a) lehetséges tagjelöltek: Koszovó, Bosznia-Hercegovina, Albánia

tagjelöltek: Macedónia, Montenegró, Szerbia

tagok: Szlovénia, Horvátorzág

b) Az Európai Unió tagállamaiként vámmentesen kereskedhetnek a többi tagállammal, és több befektető érkezne az országokba az EU országaiból. Könnyebb lenne a személyek (pl. turisták) utazása az uniún belül. Az uniós számtalan pénzügyi és egyéb támogatást nyújt tagállamainak a gazdasági és társadalmi fejlődéshez.

c) Az uniós célja az egységes Európa, ezért minél több európai állam csatlakozik hozzá, annál közelebb kerül ehhez a célhöz. A balkáni államok csatlakozásával nagyobb lenne az uniós gazdaság, több lenne a munkaerő és nagyobb lenne a fogyasztópiac.

4. Muszlimok Délkelet-Európában

a)

Ország	Népességszám	Muszlimok száma
Koszovó	1 815 605	1 664 785
Albánia	2 895 947	2 377 572
Bosznia-Hercegovina	3 830 911	1 593 658
Macedónia	2 065 769	720 953
Montenegró	621 521	114 981
Bulgária	7 245 677	970 920

Görögország	10 903 704	512 474
Szerbia	7 146 759	264 430
Szlovénia	2 061 085	49 466
Horvátiország	4 246 809	55 208
Románia	19 947 311	59 841

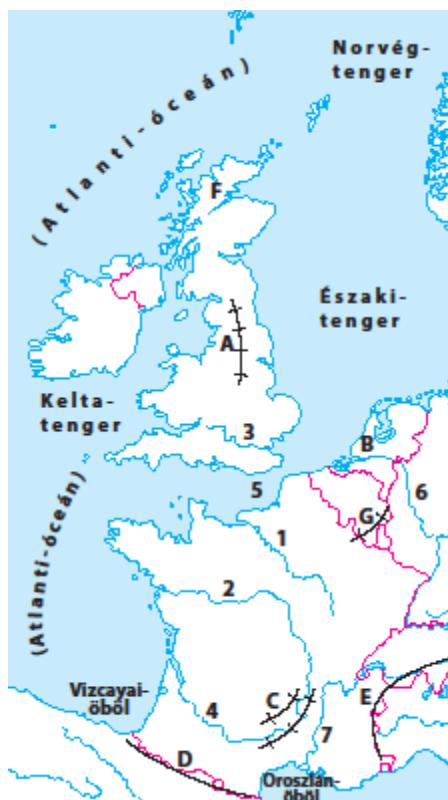
- b) Albánia, Koszovó, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Macedónia, Görögország, Szerbia, Románia, Horvátiország, Szlovénia

Nyugat-Európa földrajza

6. Európa atlanti pereme

1. Térképes feladat

- a)–c) jelölések a térképvázlatban

- d) Párizs a 2. hosszúsági fok mellett fekszik, ezért az időeltérés (helyi idő szerint) Párizs és London között körülbelül 8 perc.

- e) Amikor Londonban 10 órát, akkor Párizsban 9 órát mutatnak az órák.

2.

3. Keresd meg a kakukktojást!

a) Kakukktojás: Garonne

Indoklás: a Földközi-tengerbe torkollik, a többi az Atlanti-óceánba

b) Kakukktojás: Pireneusok

Indoklás: (harmadidőszaki) gyűrthegység, a többi rögösödött (óidei) hegység

c) Kakukktojás: Rajna

Indoklás: deltatorkolata van, a többi folyónak tölcsértorkolata

d) Kakukktojás: Marseille

Indoklás: Nem főváros.

4. Hagyományos iparvidékek

H – A.

H – B.

H – C.

H – D.

H – E.

H – F.

5. Új energiaforrások

a) Egyesült Királyság: létesítsenek több szélparkot az Északi-tengeren, vízerőműveket a hegységekből lezúduló folyókon és árapály-erőművet az Atlanti-óceán partján.

b) Franciaország: lehetne több árapály-erőművet építeni az Atlanti-partvidéken, Dél-Franciaországban pedig a napenergiát lehetne jobban hasznosítani.

c) Belgium: a tengerparthoz közel szélparkokat érdemes építeni, a folyókon duzzasztással vízerőműveket.

d) Hollandia: Létesítsenek szélparkot a tengeren.

Az Egyesült Királyság földrajza

7. Kötődni és elszigetelődni

1. Bevándorlók az Egyesült Királyságban

a) Európa: Lengyelország, Írország, Németország

Ázsia: India, Pakisztán, Banglades

Afrika: Nigéria, Dél-afrikai Köztársaság

Amerika: USA, Jamaica

b) India, Pakisztán, Banglades, Nigéria, Dél-afrikai Köztársaság, USA, Jamaica

c) Újdelhi, kb. 6700 km

Kingston, kb. 7500

d) A legnagyobb a bevándorlók aránya Délkelet-Angliában, azon belül is Londonban. Kiemelkednek még az angliai nagyvárosok: Birmingham, Manchester, Leeds.

Délkelet-Angliai a kontinenshez is a legközelebb esik, de elsősorban a főváros és környékének munkahetőségei vonzzák a betelepülőket. A nagyvárosokba is mindenekelőtt a munkahelyek miatt költöznek a bevándorlók. Ahol már nagyobb bevándorló közösséggél, azt a helyet a későbbi bevándorlók is szívesebben választják.

2. London

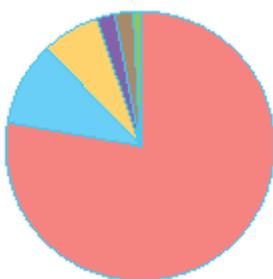
Pl. London egyik legismertebb nevezetessége a Tower-híd, amely felnyitható a nagyobb hajók számára. A Big Ben óratornya is a Temze mellett áll. Legnagyobb temploma a Szent Pál székesegyház. A londoni utcákon piros emeletes buszok járnak, piros telefonfülkék találhatók a járdákon, és sokat esik az eső. A miniszterelnök a Downing Street 10. szám alatt lakik, és a királyi épületeket magas kalapos királyi testőrség őrzi.

3. Városok

- a) Glasgow
- b) Manchester
- c) Aberdeen
- d) Birmingham
- e) Edinburgh
- f) Belfast
- g) London
- h) Liverpool

4. Az Egyesült Királyság gazdasága

a)

- b) 19,8%. Mintegy négyeszerese ennek a szolgáltatások részesedése.
- c) Aláhúzva: biztosítások, pénzügyi szolgáltatások, vendéglátás
- d) Az Egyesült Királyságban az ipari termelés összesen 19,2%-kal járunk hozzá az ország GDP-jéhez. Ezen belül a feldolgozóipar szerepe a legnagyobb, de az is csak 10%-ot jelent. A bányászat szerepe alig több, mint 2%.

Franciaország földrajza

8. A La Manche-tól a Côte d' Azurig

1. Mezőgazdaság

- a) A mezőgazdasági vállalkozások száma erősen lecsökkent.
- b) A birtokméret jelentősen nőtt.
- c) A gazdaságok száma 810 ezerrel lett kevesebb.
- d) Több mint kétszeresére.
- e) Minél kevesebb mezőgazdasági vállalkozó műveli a földeket, annál nagyobb terület jut átlagosan az egyes vállalkozónak.

2. Ipari termelés a mediterrán tengerparton

Pl. Franciaország mediterrán partvidéke jelentős szerkezetváltáson ment keresztül az elmúlt évtizedekben. A hagyományos iparágak a háttérbe szorultak, és nagy hangsúlyt fektettek a kutatás és a fejlesztés támogatására. Ennek elősegítésére technológiai parkokat hoztak létre a térség nagyvárosai mellett. A partvidék fejlődését segítette a Marseille-t Párizsal összekötő gyorsvasút, a TGV megépülése.

3. Városok

Párizs – Marseille: 755 km, közlekedési eszköz: TGV (gyorsvasút)

Marseille – Bordeaux: 645 km, közlekedési eszköz: autó

Bordeaux – Mont Saint Michel: 543 km, közlekedési eszköz: autó

Mont Saint Michel – Orléans: 322 km, közlekedési eszköz: autó a Loire-ig, majd hajó

4. Népesség

- a) Európa: Portugália, Egyesült Királyság, Spanyolország, Olaszország, Németország, Románia, Belgium, Oroszország, Svájc. 36%
Ázsia: Kína. 3%
Afrika: Marokkó, Algéria, Tunézia. 17%
- b) 32%.
- c) Marokkó, Algéria, Tunézia, Svájc, Belgium
- d) 1 263 000-rel. Az elmúlt évekhez képest több mint 1 millió fővel többen vándoroltak be.

5. Terület, városok

a)

Kakukktojás: Francia Guyana

Indoklás: Franciaország dél-amerikai megyéje (nem európai területen van), a többi az európai országterületen van

b)

Kakukktojás: Hollandia

Indoklás: Nem szomszédja Franciaországnak

c)

Kakukktojás: Rhone

Indoklás: A Földközi-tengerbe torkollik, a többi az Atlanti-óceánba ömlik.

d)

Kakukktojás: Toulouse

Indoklás: Nem tengerparti kikötőváros.

6. Művészetek

A három testőr: Alexandre Dumas, 80 nap alatt a Föld körül: Jules Verne

A kis herceg: Antoine de Saint Exupéry, A nyomorultak: Victor Hugo

7. Térképi rögzítés

Rögzítés a térképvázlatban a szöveg alapján.

Oroszország földrajza

10. Kontinensnyi ország európai harmada

1. Oroszország térképen

Tanulói önálló munka a térképvázlatban

2. Népesség, kultúra

- a) Az oroszok hagyományosan a cirill/latin betűs írásmódot használják.
- b) Az ország lakosságának születéskor várható élettartama magasabb/älacsonyabb az európai átlagnál.
- c) A finnugor nyelvcsaládhoz tartozó nyelveket beszélő népek többségében az Urál/Kaukázus hegység két oldalán élnek.
- d) Az orosz népesség mintegy 80%-a az európai/ázsiai országrészen él.
- e) Az oroszok többsége az ortodox/református vallás híve.
- f) A falvak lakossága előregedik/megfiatalodik.
- g) Az ország második legnépesebb városa Volgográd/Szentpétervár.

3. Gazdasági szerkezet

- a) Szolgáltatások.
Mezőgazdaság: 3,6%, ipar: 31,4%, szolgáltatások: 65%
- b) 1. autógyártás, 2. vegyipar, 3. hajógyártás

4. Földgázkészlet és kivitel

- a) Igen, mert az oroszországi földgázkészletek nagyobbak, mint a norvégiai földgázkészletek.
- b) 34,5%-a
- c) A Volga és az Urál közötti rész.
- d) Csővezetékekkel.
- e) Az európai országok részben máshonnan szerzik be a földgázt (pl. Norvégiából), másrészt csökkentették földgázelhasználásukat, pl. megújuló energiaforrások használatával.

5. Volga menti városok

Nyizsnyij Novgorod, Kazán, Togliatti, Szamara, Szaratov, Volgográd, Asztrahán

6. Életképek

B) Moszkva, E) iparváros a Volga mellett, A) az Urál mellett, D) a tajgán, C) falu nem messze a fővárostól

7. Nevezetességek

Az orosz ortodox egyház gyönyörű templomai sok városban megtalálhatóak, például Moszkvában a Szent Vaszilij székesegyház vagy Szentpéterváron a Megváltó Krisztus templom. Az orosz ipar

kiemelkedő ága a kőolajbányászat, ezért számtalan olajfúró kutat lehet látni az országban. Itt található a világ leghosszabb vasútvonala, ami Moszkvától Vlagyivosztokig halad. Az ország keleti része Szibéria, ahol sok különleges állat él, például medvék és a szibériai tigris.